

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 október hó 7 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 223. szám Szombat

Érdemes megállani

a legutóbbi hetek és napok egynémely, első pillanatban jelentéktelennek látszó, látszólag apró-cseprő eseményénél. Egyszer Suboticán vernek be ablakokat, aztán Sentán, s hogy Novisad neve is megörökítették ezen eseményekkel kapcsolatosan, az éjféli utca csendjét felveri egy-egy pofon csattanása, néhány revolverdörrenés, s az egészhez finálét ad egy drága címtábla szétverése, amelyen semmi egyéb nincs, mint egynéhány német szó. Érdemes megállni és elgondolkozni ezen eseményeken, amelyeknek végére aligha lehet pontot tenni a rendőri igazoltatással. Lehet, hogy a verekedők, a lövöldözők és a pofozkodók nem gondolkodnak tetteik elkövetése előtt, s azzal, hogy ezt mi a történetek után ehelyütt megtesszük, nekik vélünk szolgálatot tenni. Bennünket megállásra készíthet az is, hogy a Sentán bevert ablakok mögött alvók az úgynevezett „nemzeti kisebbség” nem éppen irigylésre méltó tagjai, s akiknek fejét és címtábláit az állandó beverés veszélye fenyegeti, szintén magyarok, vagy németek. Van abban valami állampolgári egyenlőség, hogy a magyar és német fejeket és címtáblákat bizonyos időnkint a beverés közvetlen veszélye fenyegeti és nem tudjuk, vajjon a Kulturbund megzavart mulatsága, vagy a Fultaki-uti verekedés szolgálhatnak-e inkább illusztrációul ehhez az állampolgári egyenlőséghez? Föltehető, sőt nagyon kézenfekvő azonban ebben a percben a kérdés: *van-e itt szükség ezekre a cselekedetekre?* A komolyan és éretten gondolkodó ember vajjon kiknek személyében látja inkább biztosítottnak a rendet, abban-e, aki éjféltájban az igazak álmát alussza, vagy abban, aki ugyanekkor követ hajít az ablakba? Nem akarunk különbséget tenni jó és jobb hazafiak között és az érzés tisztaságát sem vonjuk kétségbe senkinél, a tények azonban bizonyos irányban megfontolásra készítetnek. Figyelmeztetnünk kell azon urakat, akik a kőben, revolverben és ökölben a hazafiasságot demonstráló eszközt vélnek felfedezni, hogy Zürichben 200-on jegyzik a jugoszláv koronát, hogy az elmúlt hónapban harminc százalékkal estek a termények árai, hogy a közlekedés javul, s hogy mindezen súlyos és jelentőségteljes események egy olyan *kon-szolidálódás folyamata, amelyet kár volna meggondolatlanul megzavarni.* Az éjjeli eseményekben előszeretettel szereplők nézzenek egyszer körül nappal is. Itt békében élnek az emberek, s a harmónia megzavaróinak disszonans hangjait nem igazolja a sötétség és nem menti az alkohol . . .

A törökök folytatják a háborút

Anglia lehetetlenné teszi a megegyezést a mudaniai konferencián
Poincare vádja az angol kormány ellen

A francia külügyminisztériumban tegnap uralkodott optimizmust a mudaniai tárgyalások megakadása miatt ma pesszimizmus váltotta fel. A kedvezőtlen hírek kivétel nélkül Angliából jöttek. Poincare a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a tárgyalások Mudaniában a törökökkel megszakadtak. Ezen hír a francia kormányt kellemetlenül lepte meg, de reméli, hogy a tárgyalásokban beállott szünet csak rövid lesz. Az alapvető kérdésekre nézve a tárgyaló

felek közt az egyetértés teljes, a gyakorlati kivétel tekintetében azonban nem egyeztek meg, ami azt bizonyítja, hogy a tárgyaláson résztvevő delegátusok közt a békevágó nem egyformán erős. Poincare kiemeli, hogy a francia külügyminiszteriumnak van oka feltenni, hogy Anglia halogatja a tárgyalásokat. A londoni kabinet Harrington főparancsnoknak szigorú utasításokat adott, melyek a békés megoldást lehetetlenné teszik a vitás kérdésekben.

A szövetséges tábornokok elhagyták Mudániát

Londonból félhivatalosan közlik: A kormány éjszaka Harrington tábornok jelentéséről tárgyalt, mely a rossz távirati összeköttetések miatt csak megcsönkítva érkezett meg Londonba. Ezek a részletek a helyzetet meglehetősen kielégítőnek mutatják. Ezzel szemben Konstantinápolyi jelentések arról számolnak be, hogy a mudaniai konferencián kedvezőtlen fordulat állott be és a bizakodó hangulat, amely a tárgyalásokat kezdetben kísérte, teljesen eloszlott. A görög kiküldöttek ma délután Mudaniába érkeztek és folytatták a tárgyalásokat.

A Newyork Herald Konstantinápolyból írja: *A szövetséges tábornokok csütörtök este elhagyták Mudániát és visszatértek Konstantinápolyba,* anélkül azonban, hogy a konferencia megszakitásának okairól hivatalos közlést adtak volna ki. A megszakítás oka állítólag az, hogy a görög kiküldöttek nem járultak hozzá ahhoz, hogy Görögország ürítse ki Thrákiát a végleges béke-

konferencia döntése előtt. A szövetséges tábornokok ma tanácskozni fognak Konstantinápolyban a szövetségesek főbiztosával, a tanácskozásokon megvitatják a megoldási lehetőségeket, azután pedig visszatérnek Mudaniába.

Londonból jelentik: A konstantinápolyi angol főbiztos ma közölte az angorai kormány válaszáat az angol külügyi hivatallal. A jegyzék alapelve az, hogy a keleti problema katonai részét külön kell választani a politikai résztől és az előbbi a mudaniai konferencián, az utóbbi pedig az egybehívandó békekonferencián fogják megoldani. Az angorai kormány azt javasolta, hogy a konferenciát körülbelül október 30-án Smirnában tartsák meg. Erre a konferenciára Romániát és Jugoszláviát, valamint Oroszországot, Ukrajnát és Georgiát is meghívják.

A francia külügyminisztériumban úgy vélekednek, hogy nem kerül a sor a mudaniai tárgyalások végleges megszakitására. Csak rövid szünetről van szó.

A törökök új hadsereget szerveznek

Anglia kárpótolni akarja Görögországot

Az angorai kormány Konstantinápolyban ultimátumszerűen azt követelte, hogy a békekonferencián a török érdekeket kizárólag ő képviselje. Ezen hirt megcáfolják ugyan, de megbízható értesülések vannak arról, hogy a konstantinápolyi kormány az angorai nemzetgyűlést el akarja ismerni. A szándék az, hogy a kormányzó hatalmat átadják az angorai főkormányzónak, a szultán azonban betegeskedése dacára a békeszerződés megkötéséig a trónon marad.

Londoni jelentések szerint a londoni francia nagykövet ma megbeszéléseket folytatott az angol külügyi hivatallal a konferenciáról és a fegyverszünet feltételeiről. A helyzetre való tekintettel az angol kormány tagjait Londonba hívták, ahol a déli órákban a kormány tagjai azonnal minisztertanácsra

ültek össze.

Athenből jelentik: A Mudaniában kötött azon megegyezés, hogy Görögországnak Thrákiát tíz nap alatt ki kell üríteni, különben a szövetségesek az ország kikötőit blokád alá veszik, Athenben nagy lehangoltságot keltett, mert azzal az utolsó remény veszett el, hogy a szövetségesek Görögországnak segítséget nyújtsanak.

Párisi jelentések szerint a francia főmegbízott a következőket közli: A szövetségesek tegnap adták át Izzed pasának az egyezség tervezetét, melynek több pontját az angorai kormány megbízottja erősen kifogásolta. A kifogásolt pontokat ezért a szövetségesek megfogják vizsgálni.

Az angorai nemzetvédelmi miniszter új nyolcvanezer főnyi sereget szer-

vezett, melyet a görögöktől zsákmányolt fegyverrel láttak el.

Hír szerint Anglia Trákia elvesztéséért Görögországnak néhány szigetet, köztük Ciprus és Rodus szigeteket akarja juttatni.

Londoni hírek szerint Mudaniában a helyzet ismét kiélesedett. Párisban is a hangulat újból pesszimiztikusra fordult. Hír szerint Anglia most már hajlandó volna Oroszországot a békekonferenciára meghívni, de nem ünnepe-

A törökök folytatják a hadmozdulatokat

A Times jelenti Moszkvából, hogy a szovjetkormány elhatározta a Fekete-tengeri flotta mozgósítását és e célból a szabadságot matrózokat már behívta.

Konstantinápolyi jelentések szerint Kandronál török lovasság bukkant fel, amiből azt következtetik, hogy Kemal pasa Konstantinápoly ellen akar vonulni. Londonba érkezett más konstantinápolyi jelentések szerint pedig a törökök hadműveleteiket a Dardanelláktól a Boszporusra akarják áthelyezni. Megállapítható, hogy a londoni körök a helyzet bizony-

lyes formában, mint ahogy azt a törökök kívánják. Későbbi jelentések szerint Kemal pasa hajlandó a semleges zónákra vonatkozó követeléseknek eleget tenni, de követeli, hogy a szövetségesek ürítsék ki Konstantinápolyt.

Bécsből jelentik: A Transkaukázusi köztársaságok szövetsége jegyzéket intézett az érdekelt kormányokhoz, melyben kijelenti, hogy a tengersizorosok kérdésében nélküle hozott határozatot nem ismeri el.

talansága miatt az eddigivel szemben erősebb magatartást követelnek az angórai kormány ellen, mert a jelek arra mutatnak, hogy a török nacionalisták nemcsak a sevresi békeszerződést, hanem az 1918. évi fegyverszüneti megállapodásokat is fel akarják borítani. Ugyanezen körök szemére vetik Franciaországnak, hogy kivonta csapatait a semleges zónából, ezzel a szövetségesek összhangját megbontotta és a törökök bátorságát fokozta. A közvélemény izgatott az események hatása alatt.

Terjed az elégedetlenség Görögországban

A forradalmi kormány nem ura a helyzetnek

London. (Eredeti táv.) Görögországban még ma is teljesen bizonytalan a helyzet. A forradalmi bizottság még mindig nem talált szilárd támasztékot a görög nép körében. György király pedig, kit enyhe formában fogolyként őriznek, képtelen a királyi hatalom megszilárdítására. A forradalmi kormány, mely a veszélyeztetett ország védelmének jelszavával alakult meg, nem csak hogy nem rendelkezik avval az erővel, mely az elszakadásra ítélt területek megvédésére és megtorlására volna elegendő, hanem még azt az erőt is nélkülözi, mely saját tartalmának megszilárdításához és a belső rend helyreállításához volna elegendő. Súlyosbíja a helyzetet, hogy Venizelos hívei nem tudnak a for-

radalmárokkal megegyezni.

Az országban az elégedetlenség kezd lassanként terjedni és urrá válik a csapatokon is, melyek már nem egy esetben megtagadták az engedelmességet a forradalmi bizottságnak, ami annál nagyobb veszélyt jelent, mert az ország több helyén az elégedetlenség nyílt forrongásban tört ki. A belső zavarokhoz járulnak a külpolitikai események is. Atheni jelentések szerint a mudaniai megállapodás az egész országban nagy nyugtalanságot keltett. A lapok általában megállapítják, hogy Anglia Görögországot cserbenhagyta és Venizelosnak az angol kormánynál előterjesztett javaslatai sem találtak meghallgatásra.

A török győzelem hatása a muzulmánokra

Boszniában erősödik a baloldali muzulmán frakció

Beograd. A török győzelmek következtében a muzulmán lakosság körében rendkívül izgatott a hangulat. Délserbiában különösen észlelhető Kemal győzelmének a hatása, de még Boszniában is érezhető bizonyos hatás. Szarajvából olyan hírek érkeznek, amelyek komolyan gondolkodóba ejtik a felelős minisztereket. Bosznia muzulmán lakosságának egy része elégedetlenkedik a mai rendszerrel és ezt ügyesen felhasználják a baloldali agitátorok akik azonban tulmennek azokon a határokon,

amelyeken belül a kormányzati rendszert bírálni lehet. Most felhasználják agitációs eszközeik céljaira Kemal kisázsiai győzelmét és evvel igyekeznek híveik számát növelni. Az agitációknak van is eredménye, mert a baloldali frakció hívei napról-napra szaporodnak és a kormányt támogató muzulmán csoport mindinkább elveszti a talajt Boszniában. A szarajevói lapok érthető idegességgel tárgyalják ezeket az eseményeket, amelyeket a fővárosi sajtó is élénk figyelemmel kísér.

Megmarad a koalíció

A radikálisok a koalíció fenntartása mellett — A parlamenti elnök a királynál — Ribár tanácskozása az ellenzék vezérével

Beograd. A kormányválság körül keletkezett nagy izgalom kezd csillapodni. Az érdekelt pártok ma már közelről sem olyan harciasak, mint voltak még néhány nap előtt. A kormányzópártokban teljesen leszerelték az elégedetlenkedőket és főleg a radikális képviselők körében észlelhető nagy hangulatváltozás. A zombori radikális ülésen elhangzott kijelentések és demokrata ellenes felszólalások, mintha nem is rövid néhány nappal ez-

előtt történtek volna. A hangadók teljesen elcsendesedtek, az általuk felkavart por leülledett és most már megint úgy nézik az eseményeket Pasics pártjában, mint a demokrata-radikális koalíció legnyugodtabb napjaiban. Megint a mérsékelték vették át a vezetőserepet és sikerült nekik teljesen leszerelni a koalíció ellenségeit. Szinte azt a látszatot kelti az egész, mintha mindegyik félne a koalíció megbontásától, mert ki tudja mi

következik azután.

A radikális párt, hogy minél előbb megoldja a válságot, október 12-re összehívta a párt főbizottságát, amely dönteni fog a párt további magatartása ügyében. Ismerve azonban a mai helyzetet valószínű, hogy ez is olyan határozatot fog hozni, ami szentesíteni fogja a mérsékelték akaratát. Ezt különben is nagyon megkönnyítette az ellenzék magatartása, mert olyan követeléseket támasztott, amelyek teljesítésére egy politikus sem vállalkozhatott.

A radikális pártban a válsággal kapcsolatban az az óhaj merült fel, hogy a kormány rekonstrukciója minél szélesebb alapon történjék, azonban a demokratákkal együtt kell végrehajtani, mert a párt képviselőinek véleménye szerint a mai koalíciót minden esetre fenn kell tartani.

A válsággal kapcsolatosan fogadta ma kihallgatáson a király Ribár parlamenti elnököt is. Ribár kimerítően ismertette a királlyal a politikai helyzetet. Délután Ribár tárgyalásokat folytatott az ellenzék vezetőembereivel a kormányválság és a parlament munkarendje ügyében. Ezek a tanácskozások azonban különösebb jelentőséggel nem bírnak, miután a válság megoldása már biztosítva van, mert a radikálisok és demokraták megegyezését semmi sem akadályozhatja meg.

A kormány ultimátuma György herceghez

A herceg visszautasította a feltételeket

Beograd. A minisztertanács ma délelőtti ülésén ismét György herceg ügyével foglalkozott és elhatározta, hogy ultimátumszerű felhívást intéz hozzá, amire a hercegnek délután négy óráig válaszolnia kell. A kormányhoz közelálló körökben bizonyosra vették, hogy a herceg az utolsó percben mégis engedékeny lesz és elfogadja a minisztertanács feltételét. Sőt később a legnagyobb határozottsággal terjesztették el azt a hírt, hogy a herceg elfogadta az ultimátumot és kijelentette hajlandóságát az azokban foglaltak teljesítésére.

Ezek a beavatott körökben elterjedt hírek azonban nem bizonyultak valóknak, mert György herceg délben megjelent Timotijevics Koszta belügyminiszternél és írásbelileg válaszolt a kormány felszólítására. Ebben a herceg kijelenti, hogy nem elégszik meg a kormány által megállapított 600.000 dináros apanázzsal és nem tartja kielégítőnek helyzetének oly módon való rendezését, amint ezt a kormány akarja és követeli, hogy az ő igényeit teljes egészében teljesítsék.

A magyarországi liberális pártok blokkot alakítanak

Budapest. (Eredeti táv.) A liberális pártok tömörülésében újabban ismét jelentős lépés történt. Vázsonyi tárgyalásokat folytatott Rassay Károllyal, aminek eredménye, hogy megállapodtak a liberális blokk megalkotásában. Vázsonyi a liberális blokk ügyében folytatott tárgyalásokról a következőleg nyilatkozott: A megbeszélések során informáltuk egymást feltételeinkről és felfogásunkról, kokretum azonban még idáig nem történt. A magam részéről mindent elkövetek, hogy az egységes liberális front kialakuljon. A liberális blokk tervünk szerint ugyanaz, mint a régi Polgárok és Munkások szövetsége, mert csak a liberális pártok és a szociáldemokraták képviselhetik magukat benne. Ha a megegyezés létrejön, azt közös gyűlésen ratifikáljuk majd, a pártkeretek azonban továbbra is megmaradnak.

Milena királynét detronizálták

Most, amikor trónok omolnak össze és egész dinasztiák kegyelemkenyérre jutnak, nem kelthet tulságosan feltűnést egy újabb detronizálás. Mindamelllett akármilyen mindennapivá vált is ez a processzus, meg kell róla emlékezni. A legfrissebb trónfosztás helye Róma volt. Nem az olasz király fejről vették le a koronát, efelől megnyugtathatjuk a taliánokat. Az olasz király anyósa, Milena királynő, a háboru alatt elhunyt Nikita montenegrói király felesége, tudvalevően szintén Romániában húzódott meg, mióta országát Jugoszláviába bekebelezték. A királyné abban a házban lakik, amelyben a háboru előtt a montenegrói követség székel. A „palotában“ a minap váratlanul megjelent vagy husz montenegrói emigráns, élükön Plamenac volt montenegrói miniszterelnökkel. A montenegrói hazafiaknál fegyver volt. Ez a körölmény nem keltett tulságos figyelmet az örökváros utcáin, mert hiszen ott mindenki tudja, hogy a becsületes montenegrói éppen úgy magánál hordja a handszart és a pisztolyt, mint más emberfia a zsebkezdőjét. Az emigránsok tehát nyugodtan körülvehették a Montenegrói Házat. Mikor ez megtörtént, Plamenac a királynő szobájába nyitott be.

— Felsőleges asszonyom, — szolt hozzá — mi montenegróiak, akik most száműzetés keserű kenyerét vagyunk kénytelenek enni, a haza érdekében elhatároztuk, hogy Felsőgedet és a Nyegus-dinasztiát egyszer és mindenkorra detronizáljuk. Mi, száműzöttek, az otthoniak nevében is édes hazánkat köztársasággá kiáltjuk ki! Így van-e, barátaim!

A szobában levő montenegrói hazafiak dörgő hangon válaszolták:

— Ugy van! Éljen a köztársaság!

Milena királynő levegő után kapkodott s olyasfélét mondott, hogy ezt bizonyosan nem fogja túlélni. De mégis túlélt és nem éppen királynői méltósággal tiltakozott alattvaló vakmerősége ellen. Mindennek lefordta őket s mondókáját azzal fejezte be, hogy tüstént hordják el magukat felséges színe elől. Plamenac és társai nyugodtan végighallgatták a felséges asszony kitörését s azután a volt miniszterelnök kijelentette, hogy ennek ellenére Montenegro köztársaság, ő pedig az elnöke... Hozzáfüzte ehhez még azt is, hogy az új köztársaság megalakulását, valamint az új államfőnek funkciójába való lépését az összes hatalmakkal notifikálni fogja. Megtörtént-e ez a notifikálás, vagy sem, nem tudjuk. De az bizonyos, hogy Jugoszlávia egységét, legalább ami Montenegrót illeti, ezután két részről fenyegeti veszedelem: az egyik Milena királynő, aki megesküdt, hogy sem ő, sem dinasztiája le nem mond a montenegrói trónról, a másik pedig Plamenac elnök ur, aki a köztársaság nevében reklamálja a fekete hegyek országát.

A női becsület kétféle megvilágításban

— A nőkérdés egyik kényes problémája került a napokban a bírói szék elé. Egy osztrák csendőr feleségül akart venni Mannesdorfban egy városi hivatalnoknőt. A szabályzat értelmében a házassági szándékát bejelentette felettes hatóságának. A hatóság azt válaszolta a csendőrnek, hogy ne vegye el a városi hivatalnoknőt, mert a kisasszonyról mindentelét beszélnek. . . A csendőr ennek ellenére oltárhoz vezette a leányt. A parancsnokság erre elbocsátotta a szolgálatból, még pedig minden végkielégítés nélkül. A csendőrpáncsnokságnak ezt az eljárását Zombathy bécsi ügyvéd élesen bírálta abban a beadványban, amelyet a bécsi bírósághoz intézett s amelyben kártérítést követelt a csendőr számára. A csendőrpáncsnokság a beadvány kitételeit magára nézve sértőnek találta s ezek miatt feljelentette az ügyvédet. Ezt a tárgyalást most tartották meg s — mint Bécsből jelentik az Zombathy ügyvéd felmentésével végződött. A felmentés megokolása rendkívül érdekes.

— Abban a fegyelmi bíróságban, — így hangzik többek között a megokolás, — amely a csendőrt a szolgálatból való elbocsátásra ítélte, két világnézet ütközött össze. Az egyik világnézet szerint a hajadon tisztviselő s

hajadon nő szó legridegebb értelmében köteles tisztességes maradni. Ugyanez a világnézet minden a házasságon kívül való szexuális érintést, mint mélyen megbotránkoztatót, elítél és alkalmasnak talál arra, hogy az elkövetőjét a társadalomból kiközösítsék. Ugyancsak ez a világnézet teljesen jogosnak találja azt a szabályrendeletet, amelynek értelmében hivatalvesztésre lehet itélni azt a hivatalnoknőt, aki házasságon kívül gyermeket szül. Ez a világnézet főképpen Németországban jut érvényre. A másik, ezzel elentétben levő világnézet a hajadon lányok szexuális életét teljesen magán-

ügyeknek tartja. Kivéve azt az esetet, ha ez az élet a prostitúció határát érinti. Az osztrák bíróság ezt a világnézetet vallja az osztrák hivatalnoknővel szemben. Hiszen az osztrák jog a törvénytelen születés minden hátrányát megszüntette. A törvény szerint még a vadházasságban élt asszony is élvezi a férje nyugdíját. Ezeket szem előtt tartva, a bíróság arra az eredményre jutott, hogy a védő a bírálathoz nem lépte túl a jogos bírálat határát. Ennek következtében fel kellett menteni.

— Az ítéletnek ez a megokolása még Ausztriában is feltűnést keltett.

A népszövetségi előadó jelentése a jugoszláv-magyar határtárgyalásokról

Genf. (Eredeti táv.) A Népszövetség hivatalos kiadásában most jelent meg Hymans előadó jelentése a jugoszláv-magyar határ ügyében. Mint ismeretes, a két érdekelt állam között nem jött létre megállapodás a határ kérdésben. A vitás kérdés a jugoszláv-magyar határ legnyugatibb pontján van, az ugynevezett murántuli területen, melynek hosszúsága ötven kilométer, a szélessége pedig öt kilométer. A vitás területen tizenhatezer lélek lakik harmincnégy faluban. Ennek megállapítása után a hivatalos kiadvány részletesen ismerteti az előadó jelentését és a tárgyalások lefolyását. A két fél álláspontja a következő: Jugoszlávia visszautasítja Magyarország azon követelését, hogy az SHS. állam engedje át a Murántult, késznek nyilatkozik azonban, hogy az északnyugati szögletet átszelő utat átengedje Magyarországnak az utmenti faluval együtt, ha Magyarország a határ keleti szakaszán terület-

cserére hajlandó. A kívánt csere az volna, hogy Magyarország megkapná a nyolc ezer lakósu Horgost és átengedné a Szabadkától északra fekvő területet néhány faluval. Magyarország ezzel szemben késznek nyilatkozott ugyan arra, hogy Horgos és Szabadka vidékének területcseréjére vonatkozó jugoszláv indítványt megfontolás tárgyává teszi, de csak azon feltétel alatt, ha viszont az SHS. állam elfogadja a Népszövetség tanácsának döntését a murántuli területre vonatkozólag, melyet a határmegállapító bizottság egész terjedelmében Magyarországnak javasolt odaitélni. Az előadó ezek után a legnagyobb sajnálatára kénytelen a Népszövetségi Tanácsnak azt javasolni, közölje a nagykövetek értekezletével, hogy minden erőlködése mellett sem sikerült neki az érdekelt feleket oly engedékenységre bírni, hogy a kérdést barátságosan rendezzék.

Mussolini a kamarát szét akarja kergetni

Milano. (Eredeti távirat) Trientben több ezer fascista gyűlt össze. Farinacci fascistavezér elrendelte a fascisták mobilizálását a kremonai kerületben. Stefani fascistavezér kijelentette, hogy a fascisták az államszuverenitásnak helyreállítására törekuszenek. Ebből a célból az első utnak Rómába kell vezetnie. Stefani azután ünneplte a bozeni győzelmet és a kormánybiztost tette felelőssé az ottani állapotokért. — A Trientbe bevonult fascisták a kormányzóval szemben erőszakkal megszállották a kormányzó-

ságot. — A trienti incidens miatt a kormánylemondás kérdése aktuálisá vált. A lapok már azzal az eshetőséggel is foglalkoznak, hogy a fascisták átveszik a kormányhatalmat. Mussolini beszédet mondott, melyben többek közt azt mondta, hogy Olaszországban két hatalom működik és pedig a liberális és a fascista hatalom. Szerinte a liberális hatalomnak el kell tűnnie, hogy a fascisták egyedül uralkodjanak. Mussolini követelte még a kamara feloszlatását, különben a házat a fascisták fogják szétkergetni.

A döntő események tavasszal lesznek

Románia nem avatkozik be fegyveresen a balkáni eseményekbe

Kolozsvár, október 6. A keleti bonyodalmakkal kapcsolatosan különösen Románia magartatása fontos, mert Románia külpolitikai helyzete következtében közvetlenül érdekelt, nem is annyira a görög-török háboruban, mint inkább a törökök győzelmeinek esetleges következményében. A román mozgósításról számszerű hírek makacsul tartják magukat és ez még félhivatalos helyről is megerősítik és minden jel arra mutat, hogy a keleti bonyodalommal kapcsolatban Románia külpolitikai érdekei komolyan veszélyeztetve vannak.

A román nemzeti párt egyik vezető egyéniségének munkatársunk előtt tett kijelentése szerint a nemzeti párt vezetési Maniuval együtt bizalmas értekezleten elhatározták, hogy a külpolitikai helyzet feszültségére való tekintettel tartózkodni fognak minden politikai tartalmu nyilatkozattól. Ez a hallgatás eltarthat hónapokig is, de a külpolitikai helyzet tisztázódása esetén, tehát esetleg rövidebb időn belül megszűnnek azok a körülmények, amelyek az ország egyetemes érdekében most a nemzeti pártot hallgatásra kényszerítik.

A háborus hírekre vonatkozólag kérdést intéztünk egy politikushoz, aki a trianoni békeszerződés megkötésekor Románia teljhatalmu megbízottja volt. A volt miniszter a következőket mondotta:

— Egy újabb háboru, amelyben Romániának is szerep jutna, mostani külpolitikai helyzetben nem tartozik a lehetetlen és váratlan események közé. A tévedés azonban azok részére forog fenn, akik Romániának a balkán államokkal való háboruját jósolják.

— Bulgária ma úgy területileg, mint katonai felkészültség szempontjából nem képezheti

alapját egy Románia és a Balkán között kitérő háborunak. Ugyisintén nem avatkozhatunk be fegyveresen a szorosok kérdésébe, mely problémák részünkről csak diplomáciai tárgyalások alapját képezhetik. Románia nem fog önként háboru kezdeni, csak abban az esetben követhetnek ez be, ha megtámadják.

— Csak két állam támadhatja meg Romániát: Oroszország és Magyarország. Hogy ezekkel az államokkal való feszültség mikor érheti el azt a fokot, hogy a háboru elkerülhetetlenné váljék, nem tudom megmondani, mert a keleti események, amelyek ezzel a kérdéssel szoros kapcsolatban állanak, még nem jutottak el a teljes kifejlődés stádiumába. Valószínűnek tartom, hogy a keleti bonyodalomban csak tavasszal fognak döntőjelentőségű események lejátsszódni.

— Az Oroszországgal bekövetkező háboru eshetőségei tükröződnek vissza Duca külügyminiszternek a Temps munkatársa előtt nyilatkozatában is.

— Kijelentettük Genuában is — mondotta a külügyminiszter — és bárkinek megmondhatjuk, hogy ami Románia viszonyát a szovjethez illeti, mi bármikor készek vagyunk egy tartós paktumot kötni, hogy kölcsönösen nem támadjuk meg egymást, amint ugyancsak hajlandók vagyunk Moszkvával tárgyalni a fuggó kérdésekről, különösen pedig a háborus adósságok kérdéséről. Ezt azonban csak azon feltétel alatt tehetjük, ha a besszarábiai kérdést, amelyet mi végleg elintéztünk tekintünk, nem bolygatják többé.

Köztudomásu azonban, hogy Oroszország távolról sem hajlandó elintéztnek tekinteni a besszarábiai kérdést. És éppen ez az, ami a helyzetet komollyá teszi.

HIREK

— **Beszüntetett közvetlen vonat.** Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésiügyi minisztérium közli, hogy a Prága—Beograd—Zagreb közötti közvetlen vonatközlekedést be-szüntette. A prágai kocsit a jövőben Budapesten át jön Beogradba.

— **Változás az ország diplomáciai karában.** Beogradi tudósítónk jelenti: Jankovity Mirosláv, a külügyminisztérium politikai osztályának az igazgatója követségi ügyvivő lesz Brüsszelben. Lazarevity Brankó berlini SHS követségi ügyvivő pedig visszakerül Beogradba és a külügyminisztériumban kap új beosztást.

— **A novisadi kereskedelmi ifjuság esti kereskedelmi iskolájába** október hó 10-ig lehet beiratkozni. A kereskedelmi ifjuság vezetői felkértek a kereskedőket, hogy szőlítsák fel segédeiket valamint tanoncaikat az iskolába való beiratkozásra, mert a kereskedelmi ifjuság választmányának határozata értelmében, hogy az összes női tanulóknak kötelesek ezen esti iskolát látogatni, míg a családosoknak csak a lehetőséghez képest. Azokat, akik nem iratkoznak be, kizárják a tagok sorából. Beiratkozni naponként este 6 és 9 óra között lehet, az ifjuság házában (Bogdan utca 29.) az egyesület titkárságánál.

— **Játékbank Moszkvában.** Párisból jelentik: Moszkvában a városi szovjet magánvállalkozóknak engedélyt adott játékbank alapítására. Noha a házardjátékot szigorú rendeletek tiltják, a kaszinóban főként rulett- és bakkjáték folyik. Az engedélyesek több trillió évi bért és adót fizetnek a városnak. A játékbankot esetleges támadások ellen állandóan 50 állig felfegyverzett vörös katona őrzi.

— **Renitens aradi háziurak.** Aradi tudósítónk jelenti: A Neumann-palota beomlása után a polgármester utasította a háztulajdonosokat, hogy házaikat helyezték jókarba. A rendelkezések többet eleget is tettek. Mintegy száz háztulajdonos azonban vonakodott a felhívásnak eleget tenni. A tanács most utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy ezeket a házakat a város költségére javítsa ki és intézkedjen abban az irányban is, hogy a lakók a házbérekét a városi házipénztárba fizessék be.

— **Hütlenség miatt több cseh tisztet tartóztattak le.** Prágából jelentik: A cseh hadsereg több tisztjét letartóztatták, mert idegen szolgálatban állottak. A letartóztatás okainak részleteiről a nyilvánossággal még semmit sem közöltek. A letartóztatottak ellen a nyomozást folytatják.

— **Állat az emberben.** A novisadi törvényszék ma ítélkezett Bozso Zsirkovity szrbobráni lakos felett, aki ez év július 16-án erőszakot akart elkövetni egy 8 esztendő kislány ellen. Zsirkovity súlyos nemibajban szenvedett és így, bár tette nem sikerült, a leányt mégis megfertőzte. A törvényszék erőszakos nemi közönség kísérlete és gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntetésében mondotta ki bűbűsnek és ezért két évi és nyolc hónapi börtönrre, továbbá öt évi hivatalvesztésre ítélte. Vádlott, ügyész és védő fellebbeztek.

— **Hirtelen halál.** Gavrilovics Dusán 40 éves kályai földmivest tanúnak idézték be a novisadi járásbírószágra. A törvényszék épülete előtt reggel nyolc órakor összeesett és meghalt. Holttestét kiszállították a hullakamrába.

— **Értekezlet az iparkiallításról.** A kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedőket, iparosokat és gyárosokat, hogy jelenjenek meg e hó 8-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a kereskedők és iparosok szövetségének helyiségében (Nyegoseva ul. 1.) ahol értekezletet tartanak a kereskedelmi és iparkiallítás tárgyában.

— **Kuragin Dimitrije orosz operaénekes** tegnap esti remek műsorát minimális létszámú közönség hallgatta végig a Szloboda nagytermében, ahol a műsor számára Baranoff nemes baritonja és Valinja elragadó szépségű táncművésze sem tudott közönséget vonzani. Novisad megint bebizonyította, hogy kulturigényei tekintetében még mindig csak a vurstlik nivóján van. Egy kardnyelvből és csepürágókból összeállított műsor minden bizonyítást hízta biztositott volna. Vajjon kinövi-e valaha Novisad a gyerekcipőit?

Bomlás előtt a jugoszláv cukorkartell

A csehszlovák cukor és a pénzhány szorítja le a cukor árát — 64 koronás cukorkinálai vagonteleleken

(Saját tudósítónktól.) A jugoszláv áru piac legutóbbi idejének egyik kellemesen feltűnő eseménye a cukor árának úgy szólván naponkénti visszaesése. A kilogrammonkénti ár legutóbb nyolc koronával esett, s a kereskedők-höz beérkező ajánlatok szerint majdnem naponként esik 10-20-30 parával az ár. A fogyasztók szempontjából mindenesetre örvendetes jelenség csak részben magyarázható meg az olcsó csehszlovákiai importtal, miután az áresés a jugoszláviai piac belső eseményeire, elsősorban a pénzkriszre és a hazai cukorgyárak között fennálló kartelli fenyegető okokra vezethető vissza.

Csehszlovákia ez előtt néhány héttel, hogy cukortermelésének óriási feleslegét piacra vethesse, a cukorkivittelt felszabadította a kiviteli illeték alól, ami a csehszlovákiai cukornak eddig alig tapasztalt versenyképességet biztosított az utódállamok piacain. A konkurencia azonnal érezte hatását, az árak esni kezdtek. Ilyen körülmények között a pénzsűke katasztrófális hiányt érző jugoszláv cukorgyárak is kénytelenek voltak az árakat leszállítani, hogy a piacot a belföldi termelés számára is biztosítsák.

Ismeretes tény, hogy az SHS. állambeli cukorgyárak (Beckerek, Cservenka, Verbász, Vukovár, Eszék, Beograd és Uzsice) eddig kartellben állottak egymással és az árakat így

közösen állapították meg. A mai pénz — és piaci viszonyok közepette azonban ez a kartell továbbra aligha tartható fenn. Az importcukor állandóan leszorítja az árakat, s a gyárak amelyeknek a cukorréptermelésért éppen ezekben a hónapokban óriási összegeket kell kifizetniük, kénytelenek készleteiket a kartell áránál alacsonyabban is piacra vetni, hogy fizetési kötelezettségeiknek eleget tehessenek. A kartell árai ma már nem kötelezik a gyárakat, s az eddig lefolytatott négy tanácskozás, hogy a gyárak továbbra is érdekszövetségben maradjanak, s az árakat közösen szabják meg, nem vezetett eredményre. A gyárak képviselői legutóbb Eszéken folytattak ilyen irányú tanácskozásokat, amelyek azonban teljesen sikertelenül fejeződtek be. A tárgyalásokat a kartell megújítására való kevés kildtással a legközelebbi napokban Beogradban folytatják.

A cukor naponkénti áresése óvatosságra készíti a vásárlókat, ezzel szemben a kínálat állandóan emelkedik. Vagonteleleken ma már 640.000 koronáért; tehát kilogrammonként 64 koronás áron kínálják a cukrot vételre, de még ezzel a kínálattal szemben is tartózkodnak a kereskedők, miután valószínű a cukor árának további esése. A pénzpiac általános válsága a jelek szerint felbontja a jugoszláv cukorkartell, s ez a bomlás a fogyasztó szempontjából kedvező eseményként várható.

Terjednek az afrikai sivatagok.

E. Brandt, a Die Naturwissenschaften legújabb számában ujkeltű kutatások alapján kimutatja, hogy Északafrika sivatagai nemcsak észak, de dél felé is egyre jobban terjednek. A sivatagok terjedésére vall a senegali folyók kiszáradása és elbrackosodása, az aratás elmaradása és a sivatagi homok előnyomulása. E. H. Schwarz délafrikai geológus szerint Afrika belső részeinek szemmel látható kiszáradása a vízváltástól folyó küzdelem következménye. Afrika vizeit két folyamcsoport vezeti le: a belső, lefolyástalan medence lomha folyamai és a parti, nagy-esésű folyók. Minthogy a parti folyók erőzios ereje nagyobb a belvizekénél, a belső folyók közül egyre több kerül a parti vizek folyórendszerébe. A belső medencék kiszikkadása folytán megcsappan Belső-Afrika levegőjének páratartalma, amely ennek következtében egyre sivatagibb jellegűt ölt. A sivatagok terjedését csak mesterségesen lehetne meggátolni, ha mesterséges eszközökkel visszaállítanák a régi vízrajzi helyzetet, vagyis, ha a parti folyórendszert erős gátakkal rekesztenék el a belvizektől. Ez a mesterséges vízváltató mintegy 50.000 négyzetkilométer területű víztükör elpárolgását biztosítaná, ami lényegesen megjavítaná Belső-Afrika csapadékát és 200.000 négyzetkilométernél nagyobb területet tenne újra termőképessé.

— **A Kath. Olvasó és Gazdakör dalárdája** ma, szombaton este 8 órakor dalórárt tart, amelyen minden tag pontosan megjelenni sziveskedjék.

— **Apponyi birtokát föloldották a zár alól, de el kell adnia.** Megirtuk, hogy Apponyi Albert gróf birtokát zár alá vették Csehszlovákiában. Most, mint Prágából jelentik, a hatóságok abban állapodtak meg, hogy föloldják Apponyi birtokát a zár alól, de csak azzal a föltétellel, ha eladja egy csehszlovák állampolgárnak. Hir szerint már jelentkezett is valaki, akinek tetszik az eberhardi 4000 hold Apponyi apai öröksége és 17 milliót kínál érte. Tizenhétmillió cseh korona, ezerháromszáz millió magyar koronának felel meg és így Apponyi, ha tényleg eladja Eberhardot, milliárdos lesz magyar koronában.

— **Seltersvíz** ismét mindenütt kapható.

— **Amundsen eltűnt?** Kopenhágából jelentik: A dán geografusokat napok óta izgalomban tartja a kérdés, vajjon átrepült-e már Amundsen az északi sarkon? A sarkkutató utolsó jelentései alapján ugyanis valószínűnek tartják, hogy Amundsen két társa kíséretében már elhagyta Alaszka földjét és Grönland nyugati részére, a Grant-földre repült. Október elsején indul Grönland felé az idén az utolsó hajó és ehhez csatlakozik egy dán segítőexpedíció, mert valószínűnek tartják, hogy Amund-

senék segítségére szorulnak, még ha megtalálták is a Nansen által két év előtt előkészített élelmiszer-, sátor- és fegyverkészletet. A Hans Egede hajó Grönlandban telel és 1923 kora tavaszán indul utnak a segítőexpedíció Thulából szánkón.

— **Verekedés a nóta miatt.** Tegnap este a Futaki-úti Fehér Ökör vendéglőben egy kisebb, magyarokból álló társaság mulatozott, amelynél természetesen nem hiányzott a cigány és a nóta sem. A magyar nóta egy, a szomszédos asztalnál ülő, fiatalemberekből álló társaságot annyira „felizgatta” hogy hamarosan beledöböltek a csendesen nótazódba. Az alkohol gőze mellett kiélezett nemzeti ellentétet ilyen formában való tárgyalás az utcán is folytatódott, miután a magyarokból álló asztaltársaság az okatlan provokáció elől a távozással akart kitérni. Az utcai verekezés zajába beledöböltek néhány revolverlövés is. Az éjjeli háborúnak néhány perc múlva a rendőrkardlap vetett véget. A verekedőket a rendőrségen leigazoltatták s megindították ellenük az eljárást. Ma már aligha emlékeznek — kialudva a mámort — a Futaki-úti háború részleteire.

Van-e tifuszbajrány Novisadon?

Tegnap számunknak egy hosszabb cikke a városban mind sürűbben feltűnő tifuszos megbetegedésekkel foglalkozott. Ezen cikkünkre vonatkozólag ma illetékes helyen a következő felvilágosítást és megnyugtató kijelentéseket kaptuk: „Annyi tény, hogy a tavalyi, ezen hónapokra vonatkozó kimutatásokkal szemben az idén több a tifuszos megbetegedés, de kifejezetten járványról még nem lehet beszélni. A cikk azon állítása, hogy az elmúlt héten 27 új megbetegedés fordult elő, nem fedi a tényeket, miután hét új megbetegedést jelentettek. Az új betegek közül 3 felépült, 2 meghalt, úgy, hogy az elmúlt hét végén összesen 22 betegje volt a városnak. Nem felel meg a valóságnak, hogy a Vukovics utca egy házából hat tifuszbeteget jelentettek, miután ez a hat megbetegedés hat különböző házban fordult elő és nem is vezethető vissza ugyanazon fertőző okra. A városi tisztviselői hivatal vizsgálatai megállapítják, hogy a fertőzést legtöbb esetben nem az ivóvíz hanem a rosszul elkészített főzelékemlékek, a hámozatlan és mosatlan gyümölcs élvezete okozza. Miután járványos megbetegedésről nem lehet egyelőre beszélni, nincs semmi ok a nyugtatlanságra.

Poloskát

 CIMESTENS tökéletesen kiírt. Árultja „SOA” illatszertár.

— **A tisztviselők szabadsága.** Beogradból jelentik: A törvényelőkészítő bizottságban elfogadott tisztviselői-törvényjavaslat szerint az öt évi szolgálattal bírók tisztviselők 15 nap, a tizenöt évi szolgálattal bírók 25 nap, a huszonöt évi szolgálattal bírók 30 nap, a huszonöt évi szolgálattal többel bírók 45 nap szabadságot igényelhetnek évenként. A törvény 104. szakasza úgy rendelkezik, hogy a tartósan beteg tisztviselő tizenkét hónapon át teljes illetményeit élvezi és az esetleges kórházi költségeket az állam viseli.

— **Utigazolvány belföldi utazásnál.** A rendőrfőkapitányság a belügyminiszterium vonatkozó rendelete alapján elrendeli, hogy az utas az ország határain belül történő utazás alkalmával a rendőr-bejelentő hivatalnál beszerzett utigazolvánnyal utazzon, amit igazolásul használ utazás közben, hogy ezáltal elejét vegye mindennemű kellemetlenségnek, aminek abban az esetben tenné ki magát, ha nem tudná szükség esetén kellőleg igazolni magát.

— **Nem szabad katonaruhát viselni.** Banjanin Jovan főkapitány hivatáozással az erre vonatkozó belügyminiszteri rendeletre elrendeli, hogy aki nem tényleges katona, az a városban katonai egyenruhát, sem annak egyes részeit (sapka, nadrág, zubbony stb.) nem viselheti. Aki ezt nem tartja be, szigorúan meg fogják büntetni.

— **A Nemzeti Színház műsora.** Holnap este Verdi nagy operája, a „Traviata“ kerül színre a Nemzeti Színházban, Mitrovics Dusan operaénekes, az osijeki Nemzeti Színház művészeinek vendégfelléptével. A holnapi reprizen lép fel először a most szerződötett Arhaipov énekesnő, mint Violetta és Baranov operaénekes, mint George Germont.

GYORSIRÓ

— férfi vagy női erő, feltétlenül
perfekt tudásu —, jó fizetéssel
felvétetik az

Ipar és Kereskedelmi
Takarékpénztárnál

SPORT

* **Néger a világ legjobb távolugrói.** Az elmúlt héten rendezték Newyorkban Amerika atlétikai bajnokságait, amelyek minden évben a világ legjobb atlétáit gyűjtik a start-hoz. A verseny legkiemelkedőbb eredményét néger atléta, a 18 éves Hubbard érte el, aki a távolugrásban 744.5 cm.-el győzött. Hubbard a nemzeti bajnokságban egyetlen kívül indult, mert a nagy newyorki klubok egyike sem akarta tagjai sorába felvenni a megvetett „niggert“. Érdekes, hogy Hubbard immár a harmadik néger atléta, aki messze túlszárnyalta a fehér távolugrókat. Butler 1920-ban 759-et ugrott, Courdin tavaly 769.8-ra javította a távolugrás világrekordját. Amerikában ekkor történt először, hogy a Harvard egyetem diáksága „niggert“, a világrekorder Gourdin, választotta meg kapitányának.

* **Jobban virágzik a játékos vándorlás,** mint valaha. A JNS ugylátszik nem képes az alszövetségek között fentartani a kapcsolatot és tudománya kimerül a zágrábi ténykedésben. Tény, hogy az egyes alszövetségeknél leigazolt játékosok „ohne weiteres“ játszhatnak a másik alszövetség bajnoki küzdelmeiben. Sőt az eseteknek olyan színezete van, hogy a szipkázásban még segédkeznek is az egyesületeknek, remélve, hogy ez által a másik alszövetség fölé kerekednek. Nem is szólunk arról, ami magukban az alszövetségekben lehetséges. Ezért kell a vajdasági football-sportnak mankó. A legutóbbi esetekhez, — Tuskó, Halász, Dvorzsák, Hauslohner, Molnár, stb. — most a következők sorakoznak: Götz és Selzer (Sarajevo), mind-

ketten válogatottak, a sombori Amatöröknél szálltak meg. Szabó II. és Rack (BTC, majd Brod) viszont a sombori Sportnál. Száraz (OSKV), Mérey (Sombori Sport) a szubotici ZsAK-ban keresnek boldogulást. Van még egy csomó név, melyet városunkban is ismernek, de nem tartjuk időszerűnek — egyelőre — nevüket közölni.

* **Serlegért játszik a J. Makkabi és az OSKV vasárnap 3 órakor.** Az NTK és NAK a jövő héten kerülnek szembe egymással az értékes díjért.

* **A NAK — Sloga (Palánka) mérkőzése** minden tekintetben igen érdekesnek ígérkezik.

A palánkai csapat igen erős összeállításban jön városunkba és határozottan nagy formát kell a NAK-nak kijátszani, ha a híres „Cserveni“ csapaton revancheot akar venni. A NAK. a következő csapatot állítja ki: Nemes — Gáspár, Róka, — Schmidt, Schwemm, Rozics, — Bertók, Lerch, Weisz, Ecet, Dvorzsák. A palánkai játékosok közül a közönségünk csak Kovács-vics, Szmiha, Peikert és Bosnyák neveit ismeri. — Rendkívül izgalmas lesz az NTK.—NAK. fújsági csapatainak küzdelme is. Azt hisszük, aki a két csapat pünkösdi küzdelmét látta nem fog hiányozni a pályáról. A mérkőzések fél 1-kor és 3 órakor kezdődnek.

Radics Davidovics barátja lett?

Két szenzációs hír Zágrábból. — Beogradban kétkedéssel fogadták

Beograd. Radics Szeptánnak, a horvát köztársasági parasztpárt vezérének feltűnő párfordulásáról ad hirt ma este Cicvarics Beogradski Dnevnike rendkívüli kiadásban. A lap zagrebi jelentést közöl, mely szerint tegnapelőtt fontos tárgyalás volt Pavle Angyelics demokrata képviselő, Radics, Máté Drinkovics és Ante Pavelics, a horvát blokk képviselői között. A megbeszélésen az általános politikai helyzetről és a kumanovai csata emlékünnepeinek a megtartásáról volt szó. Radics kijelentette, hogy a horvát parasztpárt részt fog venni a kumanovai emlékünnepeken, hogy ezzel is dokumentálja a szerb-horvát testvériséget, amely közé néhány politikus éket akar verni. A tanácskozáson az alkotmányre-

viziojáról nem esett szó és mindazok a hírek, amelyek erről szóltak teljesen légből kapottak.

Radics ezen lépéséről szóló hír Beogradban nagy lelkesedést keltett. Politikai körökben azonban nagy tartózkodással fogadták és mind addig, amíg biztos értesítéseket nem szereznek erre vonatkozólag, nem is hiszik el a hír valóságát.

A Novosti esti számában jelenti, hogy Radics egy táviratot intézett Davidovics Ljubához és ebben ezt táviratozza, hogy „most már barátok vagyunk“.

A Radics táviratának valóságát politikusok még nagyobb kétkedéssel fogadták mint a Dnevnik jelentését.

Harminc százalékkal estek a terményárak

Az árak egy hónappal ezelőtt és ma — A kiskereskedelem nem igazodik az új terményárakhoz

(Saját tudósítónktól). Már egy hónappal ezelőtt, amikor a legsivárabb volt a helyzet és mindenki aggodalommal gondolt a téltre, megírta a Délbácska, hogy a 19 koronás buza és 27 koronás nullásliszt nem soká tartja magát, mert ezek a magas árak mesterséges árfelhajtás útján keletkeztek. Rámutatunk azokra az okokra, amelyek megszülték ezt a drágaságot és egyúttal megirtuk azt is, hogy október elején nagy krach fog beütni a mezőgazdasági terményekben. Amit egy hónap előtt megirtunk az most be is következik, az árak rohamosan esnek és ez az áresés még fog tartani. *Mdris 25—35 százalékkal olcsóbbak az árak a terménypiacon és tőzsdén, mint egy hónappal ezelőtt.* A legszembetűnőbb az esés a tengerinél, mert tengerit ma 40—50 százalékkal olcsóbban lehet kapni, mint szeptember elején, az áresésben azonban a csöves tengeri tartja a rekordot, mert egy hét alatt 600 koronáról 425 koronára esett. Az eddigi áresésről az alábbi összehasonlítást adjuk.

	szept. 1.	szept. 29.	okt. 6.
Bácskai buza	18—	15—	13.50
árpa	16—	13.50	11—
zab	13.20	11.50	10.80
tengeri (januárra)	—	9—	8—
fehér bab	16—	14—	13.20
nullásliszt	26.25	22.20	20.80
kenyérliszt 6. sz.	—	—	17—

Minden jel szerint ez a statisztika a legközelebbi jövőben még kedvezőbb kimutatásokat fog adni, mégis, mindezekkel szemben meg kell állapítanunk, hogy

a kiskereskedésben az árak nem reagálnak a nagypiac áreséseire.

A kiskereskedésben jelentkeznek ugyan bizonyos eltérések, de az új, jelentékenyen megalcsosított árakhoz való hozzáigazodás nagyon lassu folyamatnak tetszik. A termény-tőzsde mai áaira való minden tekintet nélkül kiskereskedésben a finomliszt 27 korona, ami a tőzsde hat hónappal ezelőtti boldogabb idejének felel meg. A főzöliszt is sokhelyütt 26 korona még, ami valósággal háborus haszonra való elárúsítást jelent. A 27 koronás lisztárral szemben vannak már üzletek, ahol a finomliszt 23.50 K-án kerül eladásra, s egyes helyeken 23 koronás főzöliszt is vásárolható már, de még ezek az árak is messze fölötte állnak a nagypiac mai jegyzéseinek. Hasonló a helyzet a kukoricánál, amely a terménytőzsdén 12.50 K-ás kínálat mellett sem tud vevőre találni, míg *de-tailban ma is 16 korona az ára*, akkor, amikor januári szállításra már 8 koronás áron köthető le. *Ajánlatos volna a kiskereskedelem figyelmét fokozott szigorral felhívni az új árakra. Tudomásulvétel és miheztartás végett, a drágaság letörésére alkotott törvény vonatkozó szakaszai alapján.*

Az egész világ részére

hirdetéseket feladhat és
időt, pénzt, fáradságot megtakarít, ha
HIRDETÉSEIT
nálam feladja.

„FUCHS“ Hirlapterjesztő és Hirdetési Vállalat
Novisad, Kralj Petar ulica 13.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, okt. 6. London 279—, Páris 481—, Newyork 62'80, Genf 1185—, Milanó 272—, Róma —, Prága 215—, Berlin 3'82, Bécs 0'09, Bukarest 39—, Budapest 2'52, Szófia —, Szaloniki 165—, Zürich —, Brüsszel —, Amszterdam 24'80, francia frank —, lei —, márka —.

Zagreb, okt. 6. Newyork 62—63, Páris 473—477, London 274—279, Milanó 259—270, Prága 205—208, Berlin 3—3'20, Bukarest —, Budapest 2'30—2'48, Amsterdam —, Bécs 0'08—0'09, Brüsszel —, Szófia 40—, Varsó 0'9, Zürich 1180—.

Zürich, okt. 6. Zárlat. Berlin 0'2425 (0'25), Hollandia 207'55 (207'90), Newyork 535— (535'25), London 23'64 (23'68), Páris 40'65 (40'87), Milanó 22'97 (22'87), Prága 18'35 (17'85), Zagreb 2'00 (1'875), Budapest 0'22 (0'22), Varsó 0'0575 (0'06), Bécs 0'00750 (0'0075), bélyegezett osztrák korona 0'00875 (0'00875). Bukarest 3'42

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. okt. hó 5-én. Bácskai buza 77 kg 3/4 kötés 342'50—337'50 (400 mm), szerémi zab kötés 270 (300 mm), bácskai zab lyublyanai paritásban exekutív eladás 250 (100 mm), bácskai tengeri Cassa 14 nap kötés 312'50 (200 mm), bácskai csöves tengeri kötés 106'25 (500 mm), bácskai tengeri január kötés 205 (2000 mm), bácskai 6. sz. kenyériszt exekutív eladás 437'50, bácskai nullás-lyublyanai paritásban exekutív eladás 512'50, bácskai buzakorpa lyublyanai paritásban exekutív eladás 140. Irányzat lanyha.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai**

Irodakisasszonyt

minden belépésre keres egy litent a világot. Ajánlatok „Gyakornok” jelleg alatt a kiadóba kéretnek.

APOLLO MOZGÓ**OKT. 7-8.**

Casanova
első és utolsó szerelme.
Szerelmi történet 5 felvonásban.

Boroshordókat

bérbe keresek. Sürgős cím a szerkesztőségben. 1-0

Eladó

3731-2-3

egy födeles kocsis igen jó állapotban, valamint egy teljesen új szállító-kocsis. Érdeklődni Zinyi Péter-utca 65. szám, Novisad.

AUTO

Sperber gyártmány, 16 HP. 4 üléses, teljesen jó karban, eladó. Közlebbi felvilágosítást ad MOIZES kereskedő Novisad, Duna utca 34. 1-2

Az Artézi Fürdő vendéglőben

szombaton, f. hó 7-én este

Halpaprikást

rendezek, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívom

Antunovics András, üzletvezető.

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek, tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-bádogg-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött lemez kész tűzhelyek, ekék, ekekések, szerszám-acélok, sodrony, sodronyszegek, szerszámok, csavarárúk, hitelesített üzleti egyensúlymérlegek, épület és bútortervek, kapitelek, asztal-lábak, dísz-fafaragványok, kovácszszen, kátrány, valamint egyéb vasárúk állandóan nagy választékban raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad (Ujvidék) Temerini utca 8. szám alatt.

ELADÓ Novisadon, forgalmas helyen, villamos megállónál **emeletes sarokház**. A házban 3 régi üzlet és nagy udvar van. Vétel esetén egy szép lakás átadható. Bővebbet **özv. Farkas Lajosné** nál, Novisad, Temerini u. 6. 3719 2-2

A közeledő iskolaidény alkalmából felhívom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent **Lén Jakab** egyházi karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre, amelyből korlátlan mennyiség kapható. Ára félvászon kötésben 7'50 dinár, egész vászon kötésben 10.— dinár. Viszontelárusítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad, Sándor király u. 9. szám.

Eladó egy komplett malomberendezés,

mely áll 25 HP. nyersolajmotorból, dupla 8-as számú hengerből, 2 pár kő 42 colosak és egy 0-as számú koptató kőpad, kerekek és stb. Ára waggonba rakva 65.000 dinár. Esetleg részletekben is eladó. 3683-3 3

RÓZSA FERENCZ, Ó-KANIZSA.

Pályázati hirdetés.

A novisadi rom. kath. hitközség a rókusai templomban megüresedett

kántori állás

betöltésére pályázatot hirdet.

A kántori oklevéllel rendelkező pályázók ajánlataikat a fizetési igények megjelölésével f. évi október hó 10-ig nyújtják be a

Novisadi Rom. Kath. Plébánia Hivatalhoz.
10—0

Eladó iroda-fal,

mindkét oldal fényezett vörös bükkfa, opál üvegekkel. Megtekinthető **Kralja Petra 28. fogműterem.**

Ugyanitt 1 tanuló a laboratóriumba felvétetik. 3711-4 0

Komoly munkásnők,

3741-1-2

Napszámosfiúk és Segédcsomagoló felvétetnek a

Prva Jugoslovenska Remična Fabriká- nál, Lazar Kostiča ul. (Széchenyi u) 9

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbban mindennemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadság-tér 1. szám alatt (a rom. katolikus templommal szemben). — Telefon 98.

SZÖVETEKET

Dacára a nagy drágaságnak, legolcsóbban árusít az ujonnan megnyílt

NIKOLA TANURDŽIĆ

„Gazda asszonyhoz” címzett kereskedése